

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2018. gada 26. jūnijā
(OR. en)

10555/18

ELARG 41
COWEB 102

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	10374/18
Temats:	PAPLAŠINĀŠANĀS UN STABILIZĀCIJAS UN ASOCIĀCIJAS PROCESS – Padomes secinājumi

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par paplašināšanos un stabilizācijas un asociācijas procesu, kurus Padome pieņēma 2018. gada 26. jūnijā.

VISPĀRĒJO LIETU PADOME

**PADOMES SECINĀJUMI PAR PAPLAŠINĀŠANOS UN STABILIZĀCIJAS UN
ASOCIĀCIJAS PROCESU**

1. Padome ņem vērā Komisijas 2018. gada 17. aprīļa paziņojumu par ES paplašināšanās politiku un ziņojumus par Melnkalni, Serbiju, Turciju, bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, Albāniju, Bosniju un Hercegovinu un Kosovu *. Padome atzinīgi vērtē Komisijas jaunās metodikas piemērošanu un tās ziņošanas cikla saskaņošanu ar ekonomikas reformu programmu izvērtējumu. Padome arī ņem vērā Komisijas 2018. gada 6. februāra paziņojumu "Ticama paplašināšanās perspektīva Rietumbalkāniem un padziļināta ES iesaiste šajā reģionā".
2. Padome atkārtoti apstiprina savu apņemšanos attiecībā uz paplašināšanos, kas joprojām ir svarīga Eiropas Savienības politika, atbilstīgi atjaunotajai vienprātībai par paplašināšanos, kas apstiprināta 2006. gada 14. un 15. decembra Eiropadomē un pēc tam pieņemtajos Padomes secinājumos. Tā joprojām ir stratēģisks ieguldījums mieram, demokrātijai, labklājībai, drošībai un stabilitātei Eiropā. Pieņemt Eiropas pamatvērtības un apņemties tās ievērot ir izvēle, un tas ir būtiski visiem partneriem, kas vēlas pievienoties ES. Ņemot to vērā, Padome gaida, ka partneri uzņemsies atbildību un pilnībā apņemsies ievērot Eiropas vērtības un iedzīvotāju interesēs aktīvi veikt nepieciešamās reformas. Pamatojoties uz jau panākto progresu, Padome atzinīgi vērtē apņemšanos, ko Rietumbalkāni puda Sofijas samitā, un to pievienošanos Sofijas deklarācijai. Atgādinot Saloniku darba kārtību un Sofijas deklarāciju, Padome atkārtoti apliecina ES viennozīmīgo atbalstu Rietumbalkānu Eiropas perspektīvai. ES ir apņēmusies stiprināt un intensificēt savu iesaisti visos līmeņos, lai atbalstītu reģiona politisko, ekonomisko un sociālo pārveidi, tostarp pastiprinot palīdzību, kuras pamatā ir Rietumbalkānu panāktais reālais progress tiesiskuma, kā arī sociālekonomisko reformu jomā. Turcija joprojām ir kandidātvalsts un svarīga partnere daudzās jomās.

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

3. Atbilstīgi iepriekšējiem Padomes secinājumiem un saistībā ar Kopenhāgenas politiskajiem kritērijiem un stabilizācijas un asociācijas procesu, kas joprojām ir kopīgais pamats attiecībām ar Rietumbalkānu valstīm, Padome atkārtoti apstiprina, ka saskaņā ar atjaunoto vienprātību par paplašināšanos ir vajadzīgi taisnīgi un stingri nosacījumi un paša nopelnu princips apvienojumā ar ES spēju visās tās dimensijās integrēt jaunas dalībvalstis.
4. Padome uzsver, ka joprojām pastiprināta uzmanība ir jāpievērš pamatreformām, ar ko risina vēl pastāvošos strukturālos trūkumus tiesiskuma, pamattiesību, ekonomikas attīstības un konkurētspējas jomā, demokrātisku iestāžu stiprināšanai un valsts pārvaldes reformai. Ļoti svarīgi šajās būtiskajās jomās – jo īpaši pievienošanās sarunu vispārējai gaitai – joprojām ir panākt stabilus sasniegumus reformu īstenošanā un konkrētus un jūtamus rezultātus.
5. Tiesiskums ir pamatvērtība, kas ir ES pamatā un ir gan paplašināšanās procesa, gan stabilizācijas un asociācijas procesa kodols. Reformas ir vajadzīgas, lai risinātu nopietnās problēmas, kas joprojām pastāv šajā jomā, proti, neatkarīgas, objektīvas, atbildīgas un efektīvas tiesu varas nodrošināšanā un korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanā, kā arī pamattiesību, tostarp pie minoritātēm piederošo personu tiesību, aizsardzībā, nediskriminējošas attieksmes nodrošināšanā pret nacionālajām minoritātēm un tādu neaizsargātu iedzīvotāju grupu diskriminācijas apkarošanā kā romi un lesbietes, geji, biseksuāļi, transpersonas un interseksuāļi (LGBTI). Situācija attiecībā uz plašsaziņas līdzekļu vārda brīvību un neatkarību joprojām raisa īpaši nopietnas bažas, kas ir jārisina noteiktā un iedarbīgā veidā kā prioritārs jautājums. Ir steidzami jāspēr konkrēti soļi, lai novērstu pret žurnālistiem vērstu iebiedēšanu, draudus un uzbrukumus un lai risinātu gadījumus, kad tas notiek. Jāturpina ir arī darbs pie dzimumu līdztiesības nodrošināšanas un sieviešu tiesību, kā arī bērnu tiesību ievērošanas. Jāpanāk ir arī turpmāks progress attiecībā uz publiskās pārvaldes reformu, lai stiprinātu un uzlabotu pārvaldību visos līmeņos. Padome ar bažām norāda uz tendenci boikotēt parlamentus. Sekmīgi strādājošas demokrātijas būtisks elements joprojām ir nodrošināt iekļaujošu politisko dialogu, jo īpaši parlamentos, un nozīmīgāku pilsoniskās sabiedrības organizāciju lomu. Padome uzsver, ka svarīgas ir brīvas, godīgas un pārredzamas vēlēšanas saskaņā ar EDSO standartiem.

6. Attiecībā uz ekonomikas kritērijiem Padome atzinīgi vērtē Komisijas analīzi par nepieciešamību risināt galvenās strukturālās ekonomikas un sociālās problēmas un šai analīzei pievienojas. Padome mudina visus partnerus īstenot pasākumus, kas iekļauti kopīgajos secinājumos, kas 2018. gada 25. maijā izdarīti dialogā par ekonomikas un finanšu jautājumiem starp ES un Rietumbalkāniem un Turciju, pamatojoties uz to ekonomikas reformu programmām. Ekonomikas reformas un tiesiskuma nostiprināšana sniedz savstarpēji pastiprinošus ieguvumus. Padome uzsver, ka svarīgi ir risināt strukturālās problēmas, uzlabot ekonomikas pārvaldību, konkurētspēju, uzņēmējdarbības vidi, investīciju klimatu, publisko finanšu ilgtspēju, izaugsmi un darbvietu radīšanu. Padome atkārtoti norāda, ka svarīgi ir cīnīties ar intelektuālā darbaspēka emigrāciju, un radīt vairāk iespēju un nodrošināt pozitīvas perspektīvas jaunatnei.
7. Labas kaimiņattiecības un reģionālā sadarbība joprojām ir būtiski paplašināšanās procesa, kā arī stabilizācijas un asociācijas procesa elementi. Padome atzinīgi vērtē panākto progresu un atkārtoti, ka svarīga ir reģionālā sadarbība, kas tika uzsvērtā arī Sofijas samitā, un jo īpaši savienojamība reģionā un ar ES. Tā pilnībā atbalsta konstruktīvas iniciatīvas un struktūras, ar kurām tiek nostiprināta iekļaujoša reģionālā sadarbība. Padome aicina turpināt centienus pārvarēt pagātnes mantojumu un sekmēt izlīgumu, tostarp veicinot iecietības gaisotni. Ir jāizvairās no paziņojumiem un darbībām, kas negatīvi ietekmē labas kaimiņattiecības un strīdu mierīgu izšķiršanu. Lai nodrošinātu, ka neatrisinātie divpusējie strīdi tiek atrisināti, ir nepieciešami noteikti centieni un visstiprākā politiskā apņēmība. Padome vēlreiz atkārtoti, ka iekšējās kara noziegumu lietas ir jāizskata bez diskriminācijas, vēršoties pret nesodāmību un nodrošinot saukšanu pie atbildības, – cita starpā izmantojot jēgpilnu reģionālo sadarbību un pilnīgu sadarbību ar Starptautisko kara noziegumu tribunālu mehānismu un ar specializētajām palātām un atbalstot to darbu. Neatrisinātās domstarpības un jautājumi būtu jārisina atbilstīgi starptautiskajām tiesībām un noteiktajiem principiem, tostarp Līgumam par pēctecības jautājumiem.

8. Padome atkārtoti uzsver, ka svarīgi ir vēl vairāk padziļināt sadarbību ārpolitikas jautājumos, un gaida labāku pieskaņošanos ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai, jo īpaši jautājumos, kas skar būtiskas kopīgas intereses, piemēram, jautājumos par ierobežojošiem pasākumiem un hibrīddraudu novēršanu. Pievienošanās ES ir izvēle, un tā ir iespējama tikai tad, ja valstis par savējiem atzīst tos pašus principus, vērtības un mērķus, ko Savienība cenšas sekmēt gan tuvākajās kaimiņvalstīs, gan plašākā reģionā, un tas ietver panākt pilnīgu saskaņotību ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku un atturēšanos no darbībām, kas ar to ir pretrunā.
9. Lai gan Padome vīzu režīma liberalizāciju jo īpaši atzīst par pilsoņiem svarīgu, tā mudina Komisiju turpināt, tostarp ar pārraudzības mehānisma palīdzību, cieši uzraudzīt to, kā tiek īstenoti visi attiecībā uz vīzu liberalizāciju paredzētie nosacījumi. Atgādinot par apturēšanas mehānismu, Padome mudina iesaistītās iestādes pastiprināt centienus apturēt acīmredzami nepamatotu patvēruma pieteikumu plūsmu.
10. Terorisms, radikalizācija un organizētā noziedzība turpina radīt drošības apdraudējumu ES un visam reģionam. Saskaņā ar agrākiem Eiropadomes un Padomes secinājumiem Padome atgādina, ka svarīga ir ārējā dimensija ES veiktajā terorisma apkarošanas darbā un turpmāka sadarbības stiprināšana ar Turciju un Rietumbalkāniem terorisma apkarošanas jomā, jo īpaši attiecībā uz cīņu pret ārvalstu kaujiniekiem teroristiem un terorisma finansēšanu, radikalizācijas novēršanu un apkarošanu, pastiprinātām robežpārbaudēm un šaujamieroču un vieglo ieroču nelegālu tirdzniecību. Arī cīņā pret organizēto noziedzību ir jāturpina centieni un jāpanāk stabili rezultāti. Atgādinot ES sniegto atbalstu, jo īpaši integrējošas iekšējās drošības pārvaldības ietvaros, Padome joprojām aicina partnerus pastiprināt un piemērot juridiskus un operatīvus pasākumus visās šajās jomās.

11. Padome pauž atzinību Turcijai un Rietumbalkāniem par to atjaunotajiem centieniem un konstruktīvo sadarbību migrācijas krīzes risināšanā, kas ir snieguši skaidrus rezultātus. Padome atkārtoti, ka ir jāturpina ES un Turcijas paziņojuma īstenošana un atbalsts partneriem visā Rietumbalkānu maršrutā. Ir jāturpina darbības, lai nodrošinātu pietiekamu administratīvo un izpildes kapacitāti migrācijas problēmu risināšanai, tostarp cīņai pret migrantu kontrabandu. ES turpinās sniegt finansiālo atbalstu un tehnisko palīdzību, lai stiprinātu sadarbību šajā jomā, tostarp izmantojot ES Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā.
12. Padome turpina uzsvērt stratēģiskās komunikācijas nozīmi nolūkā nodrošināt sabiedrības atbalstu un izpratni par paplašināšanās priekšrocībām un pienākumiem, vienlaikus apkarojot dezinformāciju. Padome uzsver, ka visu partneru atbildībā ir skaidri informēt par minētajām priekšrocībām un pienākumiem, kā arī par savu apņemšanos attiecībā uz ES vērtībām un perspektīvām. Ļoti svarīga joprojām ir ES un tās dalībvalstu pastāvīga iesaiste, arī ar mērķi īstenot efektīvāku stratēģiskās komunikācijas politiku attiecībā gan uz partneriem, gan uz ES pilsoņiem, jo īpaši izmantojot Stratēģiskās komunikācijas Rietumbalkānu operatīvo grupu.
13. Padome atgādina pastāvīgo finansiālo un tehnisko palīdzību, ko ES ir sniegusi paplašināšanās procesam un stabilizācijas un asociācijas procesam, jo īpaši ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA II*), kura vidusposma pārskats ir pabeigšanas posmā. Būtu jāturpina koncentrēties uz galvenajām prioritātēm un lielāku saskaņotību starp finansiālo palīdzību un vispārējo progresu, kas panākts pirmspievienošanās stratēģijas īstenošanā, cita starpā par sasniegto izmaksājot atalgojumu, kas balstīts uz panākto progresu un rezultātiem.
14. Padome ir gandarīta, ka ir uzsākta Sofijas prioritāšu programma, kas izstrādāta, balstoties uz attiecīgajiem aspektiem 2018. gada 6. februārī pieņemtajā Komisijas paziņojumā.

PAPLAŠINĀŠANĀS

MELNKALNE

15. Padome ir gandarīta par vispārējo progresu, kas panākts pievienošanās sarunās ar Melnkalni, – līdz šim ir sāktas sarunas par 31 no 35 sadaļām un 3 ir provizoriski slēgtas. Tā kā iestāžu sistēma ir pabeigta un tiesiskais regulējums – lielākoties gatavs, visai tiesiskuma sistēmai tagad būtu jānodrošina jūtamāki rezultāti un pastiprināti un ilgtspējīgi sasniegumi. Padome jo īpaši atgādina, ka progress attiecībā uz tiesiskuma un pamattiesību sadaļām, kā izklāstīts sarunu programmā, turpinās noteikt pievienošanās sarunu vispārējo gaitu. Tāpēc Melnkalnei tagad reformu centieni būtu jāvērs uz 23. un 24. sadaļas starpposma kritēriju sasniegšanu un attiecīgo darbības plānu īstenošanu.
16. Padome stingri mudina Melnkalni vēl vairāk pastiprināt cīņu pret korupciju un organizēto noziedzību, nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizāciju un cilvēku tirdzniecību, tostarp pastiprināt efektīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un galīgo notiesāšanu, un veicināt noziedzīgi iegūto līdzekļu izņemšanu un konfiscēšanu. Nesenie uzbrukumi žurnālistiem parāda, cik svarīgi ir, lai iestādes steidzami nodrošinātu drošu vidi, kas veicina plašsaziņas līdzekļu vārda brīvību un neatkarību. Arī attiecībā uz valsts pārvaldes reformas īstenošanu un iestāžu neatkarības stiprināšanu ir jāveic turpmākas darbības.
17. Attiecībā uz ekonomikas reformām saskaņā ar kopīgajiem secinājumiem, kas izdarīti dialogā par ekonomikas un finanšu jautājumiem starp ES un Rietumbalkāniem un Turciju, Padome kā pozitīvu atzīmē nepārtraukto ekonomikas izaugsmi un mudina Melnkalni veikt pasākumus, ar ko nodrošina fiskālo stabilitāti, mazina lielo valsts parādu, samazina tirdzniecības deficītu, virza reformas svarīgās jomās, kā, piemēram, publiskais iepirkums un darba tirgus, un uzlabo uzņēmējdarbības vidi.

18. Attiecībā uz vēlēšanām Melnkalnes iestādēm ir jānovērš visi pārkāpumi, par kuriem ir ziņojuši starptautiskie novērotāji, un jāturas pie politiskās apņemšanās vispārējā un iekļaujošā procesā veikt vēlēšanu reformu, lai palielinātu uzticēšanos vēlēšanu sistēmai. Padome atkārtoti norāda, ka politisko debašu atsākšana parlamentā joprojām ir visu pušu pienākums.
19. Padome ļoti atzinīgi vērtē Melnkalnes pastāvīgo pozitīvo lomu reģionālās sadarbības turpmākā attīstīšanā un labu kaimiņattiecību veicināšanā.
20. Padome cieši uzteic Melnkalni par tās konsekvento sadarbību ārpolitikas jautājumos un jo īpaši par to, ka tā turpina pilnīgi pieskaņoties ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai.

SERBIJA

21. Padome atzinīgi vērtē vispārējo progresu, kas panākts pievienošanās sarunās, – līdz šim ir sāktas sarunas par 14 no 35 sarunu sadaļām un 2 sadaļas ir provizoriski slēgtas. Padome atgādina, ka progress attiecībā uz tiesiskuma un pamattiesību sadaļām, kā arī attiecībā uz Serbijas un Kosovas attiecību normalizāciju, kā izklāstīts sarunu programmā, ir ļoti svarīgs un turpinās noteikt pievienošanās sarunu vispārējo gaitu. Turpmākajās reformās, kas vērstas uz stabilu rezultātu sasniegšanu, būtu jāturpina vadīties pēc 23. un 24. sadaļas starpposma kritēriju un attiecīgu darbības plānu īstenošanas.
22. Padome atzinīgi vērtē Serbijas valdības atkārtoti pausto apņemšanos attiecībā uz ES integrāciju kā tās stratēģisko mērķi. Tagad ir ļoti svarīgi, lai par šo stratēģisko izvēli aktīvāk un nepārprotami informētu sabiedrībā notiekošajās diskusijās.

23. Padome aicina Serbiju ievērojami pastiprināt tās reformu centienus tiesiskuma jomā un jo īpaši nodrošināt tiesu sistēmas neatkarību un vispārēju produktivitāti. Īpaši ir jākoncentrējas uz efektīvu reformu īstenošanu šajā jomā, tostarp uz jūtamiem rezultātiem un ilgtermiņa panākumiem, kas ietvertu efektīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un galīgo notiesāšanu, jo īpaši attiecībā uz cīņu pret korupciju, organizēto noziedzību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Arvien lielākas bažas raisa progressa trūkums vārda brīvības jomā. Iestādēm prioritārā kārtā būtu jāgarantē droša vide, kurā ir sekmēta netraucēta vārda brīvības īstenošana un plašsaziņas līdzekļu neatkarība, tostarp pastiprinot centienus izmeklēt gadījumus, kad pret žurnālistiem tiek vērsti uzbrukumi. Serbijai īpaša uzmanība ir jāpievērš pilnīgai pamattiesību ievērošanai, tostarp visneaizsargātāko grupu aizsardzībai, kā arī nediskriminējošai attieksmei pret nacionālajām minoritātēm visā Serbijā, jo īpaši tādās jomās kā izglītība, minoritāšu valodu lietošana, piekļuve plašsaziņas līdzekļiem un reliģiskie pakalpojumi minoritāšu valodās. Naida runas, iebiedēšanas un uzbrukumu gadījumi būtu jārisina nekavējoties un apņēmīgi. Padome atkārtoti aicina efektīvi īstenot attiecīgos stratēģiskos dokumentus. Turklāt ir jāveicina, lai likumdošana būtu pārredzama, iekļaujoša un kvalitatīva, tostarp sekmējot pilsonisko sabiedrību motivējošu vidi. Steidzami ir jāpanāk lielāks progress attiecībā uz neatkarīgu struktūru un demokrātisko iestāžu pienācīgu darbību, tostarp parlamentāro uzraudzību, kā arī attiecībā uz konstitucionālajām reformām. Pēc pēdējām vēlēšanām Padome uzsver, ka prioritārā kārtā ir jāievēro starptautisko vēlēšanu novērotāju ieteikumi. Padome arī uzsver, ka svarīgi ir valsts līmenī izskatīt kara noziegumus un pilnībā sadarboties ar Starptautisko kara noziegumu tribunālu mehānismu.
24. Attiecībā uz ekonomikas reformām, saskaņā ar kopīgajiem secinājumiem, kas izdarīti dialogā par ekonomikas un finanšu jautājumiem starp ES un Rietumbalkāniem un Turciju, Padome kā pozitīvu atzīmē pastāvīgo progresu un mudina Serbiju vēl vairāk uzlabot uzņēmējdarbības vidi, risināt valsts parādu un veicināt strukturālo reformu īstenošanu, jo īpaši enerģētikas un transporta nozarē, attiecībā uz darba tirgu, nodokļu administrāciju un publisko iepirkumu, tostarp valstij piederošo uzņēmumu pārstrukturēšanu un privatizāciju.

25. Kas attiecas uz ES veicināto Belgradas un Prištinā dialogu, Padome ir gandarīta, ka abas puses Augstajai pārstāvei ir paidušas apņemšanos strādāt, tostarp slēdzot juridiski saistošu nolīgumu, pie visaptverošas attiecību normalizācijas, kas ir nozīmīga to attiecīgajam ceļam uz Eiropu un būtiska ilgtspējīgai reģiona stabilitātei.
26. Padome ir gandarīta, ka pēc ilgas novēlošanās pārvaldības vienība ir sākusi darbu, lai izstrādātu asociācijas/kopienas statūtus serbu vairākuma pašvaldībām Kosovā saskaņā ar 2013. gada Briseles nolīgumu un 2015. augusta vienošanos, un cer, ka abas puses konstruktīvi iesaistīsies procesā, lai ātri īstenotu šo sen pausto apņemšanos. Padome aicina ātri pārvarēt atlikušos šķēršļus enerģētikas jomas nolīguma īstenošanai. Tā kā progress notiek lēni, Padome uzsver, ka svarīgi ir līdz galam īstenot visus citus agrākos nolīgumus un jo īpaši nolīgumus par Mitrovicas tiltu, integrēto robežu pārvaldību un diplomu savstarpēju atzīšanu. Padome mudina Serbiju ātri un godprātīgi īstenot savu daļu visos agrākajos nolīgumos un konstruktīvi sadarboties ar Kosovu turpmāku nolīgumu izstrādē un īstenošanā. Padome ir gandarīta, ka 2017. gada rudenī ir īstenots nolīgums par tiesiskumu, kas nodrošina integrētas tiesu varas darbību Kosovā un sniedz piekļuvi tiesu sistēmai visām kopienām. Padome turpinās cieši sekot Serbijas turpmākai iesaistei ceļā uz uzskatāmu un ilgtspējīgu progresu attiecību normalizēšanā ar Kosovu, lai Serbija un Kosova katra pa savu ceļu varētu turpināt virzību uz Eiropu, vienlaikus nepieļaujot, ka viena no tām var bloķēt otras centienus, un paredzot, ka tās abas spēj pilnībā izmantot savas tiesības un pildīt savus pienākumus. Padome pauž gandarījumu par darbu, ko dialoga atvieglošanā ieguldījusi Augstā pārstāve, un gaida viņas turpmāko intensīvo iesaisti ar pusēm nolūkā panākt visaptverošu normalizāciju.
27. Padome atkārtoti aicina Serbiju atbilstoši sarunu programmai pakāpeniski pieskaņoties ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai un prioritārā kārtā pašreizējo negatīvo tendenci pavērst pretējā virzienā.

28. Padome arī aicina Serbiju atturēties no ES kopējās vīzu politikas neievērošanas; šajā sakarā bažas raisa jauni prakses veidi, kā, piemēram, vīzu liberalizācijas nolīgumi ar noteiktām trešām valstīm.
29. Padome atzinīgi vērtē Serbijas konstruktīvo iesaisti reģionālā sadarbībā un mudina Serbiju turpināt neatlaidīgus centienus stiprināt labas kaimiņattiecības.

TURCIJA

30. Padome atkārtoti apstiprina nozīmi, ko tā piešķir ES attiecībām ar nozīmīgo partneri Turciju. Tā joprojām ir apņēmības pilna uzturēt atklātu un patiesu dialogu, risināt kopīgus izaicinājumus un sadarboties būtiskās kopīgu interešu jomās, kā, piemēram, migrācija, terorisma apkarošana, enerģētika, transports, ekonomika un tirdzniecība. Padome izsaka Turcijai atzinību par nozīmīgajiem centieniem, ko tā īstenojusi, uzņemot vairāk nekā 3,5 miljonus bēgļu un risinot to vajadzības. Turpināt īstenot ES un Turcijas paziņojumu, ar kuru tiek mazināta neatbilstīga un bīstama robežu šķērsošana un glābtas dzīvības Egejas jūrā, ir abu pušu interesēs un joprojām ir ļoti svarīgi. Pastiprināta ar ES kopīgo robežu pārvaldība joprojām ir prioritāte. Kamēr attiecībā uz visām dalībvalstīm nav pilnībā un efektīvi īstenots ES un Turcijas atpakaļuzņemšanas nolīgums, būtu pienācīgi jāīsteno esošie divpusējie atpakaļuzņemšanas nolīgumi un noteikumi līdzīgos nolīgumos un režīmos ar ES dalībvalstīm. Joprojām svarīga ir sadarbība ar visām dalībvalstīm tieslietu un iekšlietu jomā.

31. Padome atgādina savus 2016. gada 18. jūlija secinājumus, kuros nekavējoties un cieši nosodīts 15. jūlijā notikušais valsts apvērsuma mēģinājums un pausta solidaritāte ar Turcijas tautu un pilnīgs atbalsts Turcijas demokrātiskajām iestādēm. Tomēr nopietnas bažas raisa veikto pēcpasākumu nesamērīgais apmērs un tvērums. Padome atgādina starptautiskos standartus un saistības, ko Turcija ir parakstījusi un uzņēmusies, un aicina Turciju nekavējoties pavērst negatīvās tendences pretējā virzienā.
32. Padome ir īpaši nobažījies par nepārtraukto un dziļi satraucošo situācijas pasliktināšanos attiecībā uz tiesiskumu un pamattiesībām, tostarp vārda brīvību. Nav pieļaujama ne tiesu iestāžu neatkarības un darbības degradācija, ne ierobežojumi, aizturēšana, ieslodzīšana un citi pasākumi, kas pašlaik tiek vērsti pret žurnālistiem, akadēmiķiem, politisko partiju biedriem, tostarp parlamenta locekļiem, cilvēktiesību aizstāvjiem, sociālo plašsaziņas līdzekļu lietotājiem un citiem, kas īsteno savas pamattiesības un pamatbrīvības. Padome atkārtoti pauž nopietnas bažas par šo negatīvo attīstību, kā arī par to, ka apcietinājumā joprojām atrodas ES pilsoņi, tostarp divi Grieķijas kareivji. Turcijai ir nekavējoties un efektīvi jārisina šie un pārējie daudzie nopietnie trūkumi un neatrisinātās problēmas, kas norādīti Komisijas ziņojumā. Turcijai būtu arī jāpastiprina sadarbība ar Eiropas Padomi un tās attiecīgajām struktūrām un iestādēm, jāpievēršas to galvenajiem ieteikumiem un jāizpilda visi Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumi atbilstīgi ECTK 46. pantam. Padome it īpaši norāda, ka Venēcijas komisija pēdējos Turcijas konstitūcijas grozījumus kritiski novērtēja kā tādus, kas nenodrošina pietiekamas pārbaudes un līdzsvaru un apdraud varas dalīšanu.

33. Padome turpina gaidīt no Turcijas viennozīmīgu apņemšanos attiecībā uz labām kaimiņattiecībām, starptautiskiem nolīgumiem un strīdu mierīgu izšķiršanu, vajadzības gadījumā vēršoties Starptautiskajā Tiesā. Atgādinot un apstiprinot iepriekšējos Padomes un Eiropadomes secinājumus par visiem minētajiem jautājumiem, tostarp Eiropadomes 2018. gada 22. marta secinājumus, kuros cieši nosodītas Turcijas nepārtrauktās nelikumīgās darbības Vidusjūras reģiona austrumu daļā un Egejas jūrā, Padomes 2006. gada 11. decembra secinājumus, kā arī 2005. gada 21. septembra deklarāciju, Padome aicina Turciju izpildīt savus pienākumus saskaņā ar sarunu programmu, tostarp attiecībā uz visām dalībvalstīm pilnībā un nediskriminējoši īstenot Papildprotokolu Nolīgumam, ar ko izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Turciju. Padome vēlreiz atkārtō, ka būtiska ir visu dalībvalstu atzīšana. Turcijai ir jāizvairās no draudiem un darbībām, kas grauj labas kaimiņattiecības, jānormalizē attiecības ar Kipras Republiku un jārespektē visu ES dalībvalstu suverenitāte attiecībā uz to teritoriālajiem ūdeņiem un gaisa telpu, kā arī visas to suverēnās tiesības, ieskaitot tiesības izpētīt un iegūt dabas resursus, saskaņā ar ES un starptautiskajiem tiesību aktiem, tostarp *UNCLOS*. Joprojām ir ļoti svarīgi, lai Turcija paustu apņemšanos un sniegtu ieguldījumu attiecībā uz visaptverošu Kipras problēmas, tostarp tās ārējo aspektu, risinājumu ANO sistēmā, ievērojot attiecīgās ANO DP rezolūcijas un atbilstoši principiem, kas ir ES pamatā, un *acquis communautaire*, kā arī atturētos no jebkādām darbībām, kas veicina polarizāciju ES dalībvalstīs.
34. Padome atkārtoti aicina Turciju pakāpeniski pieskaņoties ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai un prioritārā kārtā pavērst pašreizējo negatīvo tendenci pretējā virzienā un atgādina savu nostāju attiecībā uz dalībvalstu pievienošanas starptautiskām organizācijām.
35. Padome ņem vērā, ka Turcija ir vēl vairāk attālinājusies no Eiropas Savienības. Turcijas pievienošanās sarunas tādēļ ir faktiski apstājušās, un nevar apsvērt sarunu sākšanu vai beigšanu par turpmākām sadaļām, un nav paredzēts turpināt darbu virzībā uz ES un Turcijas muitas savienības modernizēšanu.

STABILIZĀCIJAS UN ASOCIĀCIJAS PROCESS

BIJUSĪ DIENVIDSLĀVIJAS MAĶEDONIJAS REPUBLIKA

36. Padome ir gandarīta, ka valsts ir pārvarējusi dziļo politisko krīzi, tostarp turpinot īstenot Pržino nolīgumu un panākot nozīmīgu progresu attiecībā uz steidzamajām reformu prioritātēm. Padome ir gandarīta, ka no 2017. gada maija – arī sarežģītos politiskajos apstākļos – jaunā valdība ir spērusi nozīmīgus soļus, lai pakāpeniski atjaunotu kompromisa kultūru, sazinoties ar visām ieinteresētajām personām, tostarp ar opozīciju, stiprinātu demokrātiju un tiesiskumu, izrādītu patiesu vēlēšanos reformēt iekļaujošā un pārredzamā veidā, un ir sazinājusies ar kaimiņvalstīm labu kaimiņattiecību gaisotnē.
37. Pirmstermiņa parlamenta vēlēšanas – daļa no Pržino nolīguma – notika 2016. gada 11. decembrī, un 2017. gada oktobrī tika organizētas arī pašvaldību vēlēšanas. Padome norāda, ka saskaņā ar EDSO/*ODIHR* vērtējumu pēdējās minētajās vēlēšanās ir bijusi nodrošināta konkurence un, ievērojot pamatbrīvības, ir tikusi veicināta demokrātisku vēlēšanu norise. Padome ir gandarīta, ka ir panākts progress attiecībā uz EDSO/*ODIHR* ieteikumu izpildi un iedzīvotāju uzticēšanās vēlēšanu procesam atjaunošanu.
38. Padome atzinīgi vērtē pirmo konkrēto progresu, kas panākts virzībā uz tiesu iestāžu neatkarības atjaunošanu, tiesu darba uzlabošanu un Speciālās prokuratūras darba pēcpasākumiem, tādējādi sākot iepriekšējo gadu regresu vērst pretējā virzienā. Padome atgādina, ka svarīgi ir turpināt noteikt juridisku atbildību par pārkāpumiem, kas nāca gaismā, 2015. gadā veicot sarunu noklausīšanos, un par saistīto nepietiekamo uzraudzību, un ka ir jānodrošina atbildības uzņemšanās par 2017. gada 27. aprīļa uzbrukumu parlamentam. Padome mudina turpināt tiesu sistēmas reformu stratēģijas īstenošanu un centienus pievērsties vēl neizpildītajiem ieteikumiem, sasniegt turpmākus jūtamus rezultātus un nodrošināt, lai tiesu iestādes varētu darboties neatkarīgi.

39. Padome pozitīvi vērtē progresu, kas panākts ES reformu programmas virzīšanā. Tā mudina visas puses uzturēt konstruktīvo dialogu un turpināt padziļināt pašreizējo reformu dinamiku, jo īpaši nozīmīgās tiesiskuma jomās, kā, piemēram, cīņa pret korupciju un organizēto noziedzību, tiesu sistēmas reforma, cīņa pret radikalizāciju un terorismu un izlūkošanas dienestu reforma. Tā uzsver, ka svarīga ir depolitizēta un uz nopelniem balstīta valsts pārvalde, vēlēšanu reforma, plašsaziņas līdzekļu brīvība un izpildvaras uzraudzības stiprināšana. Padome arī atgādina, ka svarīgi ir efektīvi īstenot pašreizējās un plānotās reformas.
40. Padome ir gandarīta par pilsoniskās sabiedrības konstruktīvo lomu demokrātiskās pārejas procesu atbalstā, nozīmīgo pilsoniskās sabiedrības darbības vides uzlabošanos un valdības izrādīto apņemšanos attiecībā uz patiesu dialogu un iekļautību. Padome atgādina, ka svarīgas ir labas etnisko grupu attiecības, atbalsta valdības pausto apņemšanos un ir gandarīta, ka ir sperti vairāki soļi, lai veidotu stiprāku uzticēšanos kopienu starpā un turpinātu īstenot Ohridas pamatnolīgumu.
41. Padome ir gandarīta par ievērojamo uzlabojumu publisko finanšu pārvaldības satvarā un tā pārredzamībā. Padome arī aicina valsti saskaņā ar kopīgajiem secinājumiem, kas izdarīti dialogā par ekonomikas un finanšu jautājumiem starp ES un Rietumbalkāniem un Turciju, pievērsties būtiskiem uzdevumiem, piemēram, neoficiālās ekonomikas un korupcijas apkarošanai, sistemātiskas un iedarbīgas tiesībaizsardzības trūkuma un tiesiskā regulējama nepārredzamības novēršanai, rīcībai saistībā ar lielo bezdarbu jauniešu un sieviešu vidū, un izglītības sistēmas modernizēšanai visos līmeņos.
42. Padome pozitīvi atzīmē to, ka valsts ir vairāk pieskaņojusies ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai, un mudina valsti vēl vairāk uzlabot pieskaņošanos.

43. Kā izklāstīts iepriekšējos Eiropadomes un Padomes secinājumos, ir svarīgi uzturēt labas kaimiņattiecības, tostarp ANO aizgādībā rast sarunās saskaņotu un visām pusēm pieņemamu risinājumu attiecībā uz nosaukumu. Padome ļoti atzinīgi vērtē to, ka ir parakstīts nolīgums par nosaukumu ar Grieķiju, kas ieilgušajās diskusijās sniedz risinājumu, un gaida šā nolīguma ratifikāciju un īstenošanu. Padome arī atzinīgi vērtē Sadraudzības, labu kaimiņattiecību un sadarbības līguma noslēgšanu ar Bulgāriju un uzsver, ka ir svarīgi to pastāvīgi īstenot. Ar šiem abiem svarīgajiem notikumiem būtu efektīvi jāizbeidz jebkādas pretenzijas, kas balstītas uz nepareizu vēstures interpretāciju.
44. Ņemot vērā minētos panākumus, jo īpaši saistībā ar Pržino nolīguma īstenošanu, steidzamajām reformu prioritātēm un pozitīvo impulsu, ko radījis nolīgums par nosaukumu ar Grieķiju, Padome vienojas pozitīvi reaģēt uz minēto progresu, ko panākusi bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, un paver ceļu pievienošanās sarunu sākšanai 2019. gada jūnijā. Attiecīgi Padome uzsver, ka bijušajai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai ir katrā ziņā jāturpina gūt konkrēts progress attiecībā uz steidzamo reformu prioritātēm un jāpanāk vēl vairāk taustāmu rezultātu cīņā pret korupciju, saglabājot un padziļinot pašreizējo reformu gaitu. Šajā sakarā Padome lūdz Komisiju cieši uzraudzīt iepriekš minētos bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas reformu centienus, un tā novērtēs progresu, balstoties uz ikgadēju Komisijas ziņojumu. Padome atgādina, ka pieņemt lēmumu sākt pievienošanās sarunas ar bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku varēs tad, kad būs pabeigtas valstu parlamentārās procedūras un ja Eiropadome to apstiprinās, un tad, atkarībā no gūtā progressa, līdz 2019. gada beigām ātri sekos pirmā starpvaldību konference. Padome uzsver, ka šajā novērtējumā par progresu būtu jāietver turpmāki konkrēti un stabili rezultāti, īpaši koncentrējoties uz šādiem jautājumiem:
- tiesu sistēmas reformas un proaktīva izmeklēšana, kriminālvajāšana un galīga notiesāšana cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību, tostarp augstā līmenī;
 - izlūkošanas dienestu un drošības dienestu reformu;
 - valsts pārvaldes reformu.
- Padome ņem vērā Komisijas ieceri sākt nepieciešamo sagatavošanas darbu.

ALBĀNIJA

45. Padome atzinīgi vērtē Albānijas stabilo progresu to reformu īstenošanā, kas saistītas ar piecām galvenajām prioritātēm: publiskās pārvaldes reformu, tiesu iestāžu reformu, cīņu pret korupciju, cīņu pret organizēto noziedzību un cilvēktiesību, tostarp pie minoritātēm piederīgu personu tiesību, un īpašumtiesību aizsardzību. Pašlaik notiek tiesu iestāžu institucionālā restrukturizācija, kas ir visaptverošas justīcijas reformas stūrakmens. Starptautiskās uzraudzības operācijas pārraudzībā tiesnešu un prokuroru atkārtotas novērtēšanas (pārbaudes) process ir sācis nest pirmos taustāmos rezultātus, tostarp attiecībā uz augsta ranga tiesu iestāžu amatpersonām. Padome mudina Albāniju turpināt labo sadarbību ar starptautisko uzraudzības operāciju. Padome mudina Albāniju izmantot progresu, kas panākts līdz šim, un intensīvi izvērst justīcijas reformu, kuras mērķis ir palielināt tiesu sistēmas neatkarību, pārskatatbildību, profesionalitāti un efektivitāti, jo īpaši vēl plašāk izvēršot pārbaudes procesu, kas ir tās sekmīguma pamatā.
46. Padome atzinīgi vērtē centienus, kas vērsti uz to, lai gūtu stabilus rezultātus attiecībā uz proaktīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un galīgiem notiesājošiem spriedumiem cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību, vienlaikus atzīmējot, ka joprojām būtisks uzdevums ir organizētās noziedzības grupu izjaukšana. Padome uzsver, ka Albānijai ir svarīgi turpināt gūt taustāmus un ilgtspējīgus rezultātus, tostarp tādā specifiskā jomā kā rīcība pret narkotiku audzēšanu un nelikumīgu tirdzniecību. Padome mudina Albāniju turpināt un padziļināt centienus samazināt marihuānas audzēšanu, balstoties uz pirmajiem ievērojamajiem rezultātiem, kas tika novēroti pēdējos mēnešos. Padome uzteic Albāniju par tās ciešo un nostiprināto sadarbību ar ES dalībvalstu tiesībaizsardzības aģentūrām un sagaida, ka šī savstarpēji izdevīgā prakse tiks turpināta.

47. Padome arī uzsver, ka Albānijai ir jāpastiprina centieni visās šajās jomās un jāpanāk, lai turpmāki taustāmi rezultāti tiktu gūti arī cīņā pret augsta līmeņa korupciju, kā arī organizēto noziedzīgo tīklu izjaukšanā. Pēc sekmīgām tiesībsardzības operācijām būtu jāseko sistemātiskiem tiesu pēcpasākumiem. Pašreizējās justīcijas reformas ietvaros joprojām ir jāizveido specializētas institūcijas korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanai saskaņā ar jau esošo tiesisko regulējumu. Stabili rezultātu gūšana attiecībā uz proaktīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un galīgiem notiesājošiem spriedumiem cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību visos līmeņos aizvien ir būtisks ilgtermiņa mērķis, kam joprojām vajadzīgi turpmāki strukturēti un konsekventi centieni.
48. Padome vēlreiz atkārto, ka vajadzīgi iedarbīgi leģislatīvi un politikas pasākumi, lai stiprinātu cilvēktiesību aizsardzību un pret diskrimināciju vērstu politiku, tostarp vienlīdzīgu attieksmi pret visām minoritātēm un iespēju pie tām piederīgām personām izmantot savas tiesības visā Albānijā, un lai nodrošinātu pamata tiesību aktu konsekventu īstenošanu, visiem vēl neatrisinātajiem jautājumiem pievērsties attiecīgajos tiesību aktos, tostarp tiesības uz brīvu pašidentifikāciju. Padome arī atkārto, ka ir efektīvi jāīsteno īpašumtiesības.
49. Padome atzīmē, ka konsekvents un konstruktīvs valdības un opozīcijas dialogs par reformām, kas saistītas ar ES, arvien ir būtisks, lai turpinātu reformu programmu savu iedzīvotāju labā un virzītu valsti tuvāk Eiropas Savienībai.
50. Padome atkārtoti norāda, ka Albānijai būtu jāpastiprina reformas, kuru mērķis ir uzlabot konkurētspēju un stāties pretī neoficiālajai ekonomikai. Saskaņā ar kopīgajiem secinājumiem, kas izdarīti dialogā par ekonomikas un finanšu jautājumiem starp ES un Rietumbalkāniem un Turciju, Padome mudina Albāniju vēl vairāk uzlabot uzņēmējdarbības un investīciju vidi, tostarp nodrošinot īpašumtiesību izpildi, enerģiski īstenojot fiskālo konsolidāciju un nostiprinot nodokļu administrāciju. Padome pauž gandarījumu par to, ka ir gūts zināms progress enerģētikas tirgus liberalizācijas, transporta infrastruktūras un digitalizācijas jomā. Padome mudina Albāniju īstenot pasākumus, lai risinātu atkritumu apsaimniekošanas problēmu.

51. Padome īpaši pauž atzinību par Albānijas pastāvīgo pilnīgo pieskaņošanos ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai. Padome ir gandarīta par valsts izrādīto apņēmību un panākumiem, kas gūti cīņā pret terorismu un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanā, un mudina Albāniju turpināt centienus.
52. Padome atzinīgi vērtē Albānijas pastāvīgo konstruktīvo iesaisti reģionālajā sadarbībā. Padome arī pauž gandarījumu par to, ka Albānija pastiprināja dialogu ar kaimiņvalstīm, lai risinātu svarīgus divpusējus jautājumus un panāktu labas kaimiņattiecības, kas joprojām ir būtiski.
53. Padome pozitīvi atzīmē to, ka Albānija ir pastiprinājusi centienus ieviest efektīvus pasākumus, lai rīkotos saistībā ar acīmredzami nepamatotu patvēruma pieteikumu lielo plūsmu, kurus Albānijas pilsoņi iesniedz ES dalībvalstīs un Šengenas asociētajās valstīs. Šie pasākumi ir jāturpina līdztekus sadarbībai un dialogam ar visvairāk skartajām valstīm, kamēr tiek panākti noturīgi rezultāti.
54. Ņemot vērā minētos panākumus, jo īpaši saistībā ar piecām galvenajām prioritātēm, Padome vienojas pozitīvi reaģēt uz minēto progresu, ko panākusi Albānija, un paver ceļu pievienošanās sarunu sākšanai 2019. gada jūnijā. Attiecīgi Padome uzsver, ka Albānijai ir katrā ziņā vēl vairāk jākonsolidē tiesu iestāžu reformā gūtais progress, jo īpaši, veicot pārbaudes, un jāturpina gūt taustāmus rezultātus cīņā pret korupciju visos līmeņos un cīņā pret organizēto noziedzību, jo īpaši narkotiku audzēšanu un nelikumīgu tirdzniecību, saglabājot un padziļinot pašreizējo reformu gaitu. Tas nozīmē arī:
- turpināt virzīt uz priekšu atkārtotas tiesnešu un prokuroru novērtēšanas procesu, jo īpaši pabeidzot visus prioritāros dosjē un noslēdzot neatkarīgu tiesas struktūru izveidi, kā paredzēts konstitucionālajā reformā;
 - pabeigt specializēto struktūru izveidi, proti, Īpašās korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanas struktūras un Valsts izmeklēšanas biroja, kā arī tiesas izveidi;
 - nostiprināt proaktīvā izmeklēšanā, kriminālvajāšanā un galīgajā notiesāšanā gūtos rezultātus cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību, tostarp augstā līmenī;

Šajā sakarā Padome lūdz Komisiju cieši uzraudzīt iepriekš minētos Albānijas reformu centienus, un tā novērtēs progresu, balstoties uz ikgadēju Komisijas ziņojumu. Padome atgādina, ka pieņemot lēmumu sākt pievienošanās sarunas ar Albāniju varēs tad, kad būs pabeigtas valstu parlamentārās procedūras un ja Eiropadome to apstiprinās, un tad, atkarībā no gūtā progressa, līdz 2019. gada beigām ātri sekos pirmā starpvaldību konference. Padome uzsver, ka šajā novērtējumā par progresu būtu jāietver turpmāki konkrēti un stabili rezultāti, jo īpaši tiesiskuma jomā. Attiecībā uz vēlēšanām Padome īpašu nozīmi piešķir tam, lai Albānija pievērstos vēl atlikušajiem ieteikumiem, ko sniedzis Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību birojs. Par īpaši svarīgiem Padome uzskata arī Albānijas pastāvīgos centienus samazināt klaji nepamatotu patvēruma pieteikumu skaitu, un tā arī aicina Komisiju nodrošināt, lai tas tiktu ņemts vērā.

Padome ņem vērā Komisijas ieceri sākt nepieciešamo sagatavošanas darbu.

BOSNIJA UN HERCEGOVINA

55. Padome pauž gandarījumu par to, ka ir pabeigta valsts atbilžu sniegšana uz Komisijas atzinuma anketu par Bosnijas un Hercegovinas pieteikumu dalībai ES, izmantojot koordinācijas mehānismu, un mudina Bosniju un Hercegovinu arī turpmāk izmantot šo svarīgo mehānismu, lai sagatavotu saskanīgus un visaptverošus stratēģiskus valsts mēroga dokumentus, tostarp tos, kas tiek prasīti saskaņā ar Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu. Padome atgādina – kaut arī pieteikums dalībai ES, kuru Bosnija un Hercegovina iesniedza 2016. gada februārī, ir stratēģiska apņemšanās virzīties uz ES, tā steidzami jāpārvērš visaptverošu reformu rezultātos uz vietas. Padome pauž gandarījumu par to, ka Bosnijā un Hercegovinā ir pieņemtas dažas uz ES vērstas reformas, piemēram, attiecībā uz akcīzes nodokļiem vai valsts mēroga stratēģijām vides un lauku attīstības jomās. Tomēr Padome ar bažām norāda, ka šķeltnieciskā retorika un pirmsvēlēšanu kampaņas ir būtiski palēninājušas reformu gaitu, īpaši attiecībā uz reformu programmu.

56. Padome atgādina – tā sagaida, ka Bosnija un Hercegovina nodrošinās reformu programmas pilnīgu un efektīvu īstenošanu atbilstīgi rīcības plānam, par kuru vienojušās Bosnijas un Hercegovinas iestādes, un cieši apspriežoties ar pilsonisko sabiedrību, savu pilsoņu labā un ciešā sadarbībā ar Eiropas Savienību, starptautiskajām finanšu iestādēm un starptautiskajiem partneriem. Būtiskas prioritātes joprojām ir iekļaujošas sociālekonomiskās reformas, tiesiskuma stiprināšana, tostarp tiesu iestāžu neatkarības un objektivitātes, kā arī to pārskatatbildības, profesionalitātes un efektivitātes stiprināšana, cīņa pret korupciju un organizēto noziedzību, pret radikalizāciju un terorismu un pret neatbilstīgu migrāciju, kā arī publiskās pārvaldes reforma saskaņā ar Eiropas standartiem visos pārvaldes līmeņos un turpmāka sadarbības uzlabošana starp visiem pārvaldes līmeņiem.

Turklāt Padome pauž nožēlu, ka nav panākts progress vārda brīvības jomā un neatkarīgu plašsaziņas līdzekļu izveidē, un aicina Bosniju un Hercegovinu pastiprināt centienus šī jautājuma risināšanā.

57. Padome mudina Bosniju un Hercegovinu īpaši prioritārā kārtā saskaņā ar starptautiskajiem standartiem pieņemt Bosnijas un Hercegovinas Kriminālprocesa kodeksa noteikumus. Tā arī aicina pilnībā pieņemt likumu par interešu konfliktu, kā arī likumu par izlūkdienestiem.

58. Padome ņem vērā paziņojumu par vispārējām vēlēšanām, kas paredzētas 2018. gada 7. oktobrī. Padome pauž nožēlu par to, ka līdz šim politiskās partijas nav izrādījušas vēlēšanos rast kompromisu, un stingri aicina Bosnijas un Hercegovinas iestādes steidzami grozīt vēlēšanu satvaru, lai nodrošinātu 2018. gada oktobra vēlēšanu rezultātu īstenošanu. Šajā sakarā visiem politiskajiem līderiem ir jāuzņemas atbildība un jāatrod risinājums attiecībā uz Federācijas Tautas palātu. Padome uzskata, ka vēlēšanu reformām būtu jāpievēršas dialoga garā, jo tas ir svarīgs jautājums, un arī aicina Bosniju un Hercegovinu īstenot EDSO-ODIHR ieteikumus, lai virzītu valsti tuvāk Eiropas standartiem, uzlabojot demokrātiskos procesus turpmākās vēlēšanās. Padome arī atzīst, ka citiem ar vēlēšanām saistītiem jautājumiem, tostarp noteikumiem par vietējo vēlēšanu norisi *Mostar* un par Bosnijas un Hercegovinas prezidentūru, būtu jāpievēršas pienācīgā laikā pēc vēlēšanām un saskaņā ar Eiropas standartiem; šajā sakarā Padome uzsver, ka nevajadzētu veikt nekādus leģislatīvus vai politiskus pasākumus, kas varētu vairāk apgrūtināt *Sejdić-Finci* sprieduma un ar to saistīto spriedumu izpildi. Tomēr minētās reformas nedrīkst traucēt reformu programmas turpmāku īstenošanu.
59. Padome vēlreiz apliecina savu nelokāmo apņemšanos saistībā ar ES perspektīvu Bosnijai un Hercegovinai kā atsevišķai, vienotai un suverēnai valstij un mudina visas Bosnijas un Hercegovinas iestādes un politiskos spēkus pārvarēt šķeltniecisko retoriku, kas sakņojas pagātnē, izbeigt notiesātu kara noziedznieku gloriificēšanu, kā arī aktīvi veicināt izlīgumu, tostarp ar izglītības palīdzību. Padome mudina Bosniju un Hercegovinu turpināt aktīvi iesaistīties reģionālajā sadarbībā un kaimiņattiecību veidošanā.

60. Padome pauž gandarījumu par progresu, kas saistīts ar ekonomikas attīstību un konkurētspēju. Tomēr saskaņā ar kopīgajiem secinājumiem, kas izdarīti dialogā par ekonomikas un finanšu jautājumiem starp ES un Rietumbalkāniem un Turciju, Padome aicina Bosniju un Hercegovinu pievērsties būtiskiem problēmjautājumiem, piemēram, vājam tiesiskumam, joprojām sliktai uzņēmējdarbības videi, kopējas ekonomikas telpas trūkumam, sadrumstalotai regulatīvajai videi, lielai un neefektīvai valsts pārvaldei, būtiskai neoficiālajai ekonomikai, sliktai finansējuma pieejamībai dažos ekonomikas segmentos, korupcijai, nelīdzsvarotībai darba tirgū, kurā pastāv liels strukturālais bezdarbs un zems nodarbinātības līmenis – tas saistīts ar sliktu izglītības sistēmu –, vājām institucionālajām spējām un nelabvēlīgam investīciju klimatom, un nostiprināt vispusīgu banku noregulējuma satvaru. Padome arī vēlreiz uzsver, ka Bosnijas un Hercegovinas iestādēm ir jāveltī lielāki centieni vides aizsardzības jomai.
61. Padome mudina Bosnijas un Hercegovinas visu līmeņu iestādes aktīvi iesaistīties Komisijas atzinuma sagatavošanas procesā un dot ieguldījumu saistībā ar Komisijas prasīto. Padome atgādina, ka, gatavojot atzinumu, Komisijai īpaša uzmanība būs jāpievērš tam, kā tiek īstenots tiesas nolēmums *Sejdić-Finci* lietā. Atzīstot, ka Bosnijas un Hercegovinas Konstitūcijā bosnieši, horvāti un serbi ir minēti kā pamatiedzīvotāji (līdzās pārējiem iedzīvotājiem), Padome tomēr vēlreiz atkārtoti, ka ir pilnībā jāgarantē visu pilsoņu vienlīdzības princips un diskriminācijas aizlieguma princips. Padome atgriezīsies pie Bosnijas un Hercegovinas ES integrācijas procesa, pamatojoties uz gaidāmo Komisijas atzinumu par šīs valsts pieteikumu dalībai ES.

KOSOVA

62. Padome uzsver to, cik svarīgs ir Stabilizācijas un asociācijas nolīgums (SAN) ar Kosovu, un mudina turpināt tā īstenošanu. Šis nolīgums, kuru slēdz tikai ES un kurš neskar dalībvalstu nostājas par statusu, nodrošina līgumisku satvaru, saskaņā ar kuru ES un Kosova pastiprina sadarbību un izvērtē savu attiecību attīstību. Tas piedāvā Kosovai iespēju panākt noturīgu progresu un tuvināšanos Savienībai saskaņā ar reģiona Eiropas perspektīvu un rada tirdzniecības un investīciju iespējas.
63. Padome atzinīgi vērtē to, ka Kosovai 2018. gada martā ratificēja robežas/robežlīnijas nolīgumu ar Melnkalni, tādējādi izpildot vienu no galvenajiem kritērijiem, kas saistīti ar Kosovai vīzu režīma liberalizāciju, un panākot svarīgu sasniegumu labu kaimiņattiecību garā. Padome ņem vērā Komisijas nodomu iesniegt novērtējumu par galīgā kritērija izpildi attiecībā uz rezultātu nostiprināšanu organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanā un aicina Komisiju ziņot par to, vai joprojām tiek izpildīti pārējie kritēriji.
64. Padome pauž gandarījumu par to, ka parlamenta un pašvaldību vēlēšanas, kas notika 2017. gadā, kopumā lielākajā daļā Kosovai bija konkurējošas un labi organizētas. Tomēr kampaņu gaisotni pasliktināja dziļi iesakņojusies iebiedēšana serbu kopienas iekšienē, kas raksturīga daudzām Kosovai serbu kopienām. Plašākā tvērumā – Padome aicina Kosovu risināt ilglaicīgus trūkumus vēlēšanu procesā, vadoties pēc ES vēlēšanu novērošanas misiju ieteikumiem un cieši sadarbojoties ar citiem starptautiskiem rīcībbspēkiem, tostarp EDSO/ODIHR.

65. Padome mudina pielikt lielākas pūles, lai panāktu vienprātību visā politiskajā spektrā nolūkā virzīt uz priekšu Kosovas Eiropas programmu. Asamblejai būtu ievērojami jāuzlabo sava darbība kā galvenajam likumdošanas darba, politiskā dialoga un pārstāvības forumam, kā arī savas pārraudzības funkcijas. Padome pauž bažas par atkārtotiem vardarbīgiem incidentiem Asamblejā saistībā ar balsojumu par robežas/robežlīnijas demarkāciju.
66. Padome stingri mudina Kosovu paātrināt tādu visaptverošu reformu īstenošanu, kas nepieciešamas Stabilizācijas un asociācijas nolīgumā Kosovai noteikto saistību izpildīšanai, lai pilnībā izmantotu iespējas, kuras sniedz nolīgums. Padome aicina Kosovu divkāšot centienus pabeigt Eiropas Reformu programmas pienācīgu īstenošanu, kas tika uzsākta 2016. gada novembrī, ar mērķi uzlabot tiesiskumu un sociālekonomisko attīstību Kosovā un gūt rezultātus SAN īstenošanā.
67. Padome atzinīgi vērtē uzlabojumus uzņēmējdarbības vidē un aicina Kosovu jo īpaši saskaņā ar kopīgajiem secinājumiem, kas izdarīti dialogā par ekonomikas un finanšu jautājumiem starp ES un Rietumbalkāniem un Turciju, palielināt centienus apkarot korupciju un neoficiālo ekonomiku, samazināt lielo bezdarbu, jo īpaši bezdarbu jauniešu vidū, uzlabot publisko iepirkumu, aizsargāt ES investoru īpašumtiesības, nodrošināt efektīvas līgumu izpildes procedūras, uzlabot izglītību, uzlabot institucionālās spējas un nostiprināt nodokļu administrāciju, kā arī banku sektora vispārējo noturību. Nozīmīgajā enerģētikas jomā Kosovai jāpalielina energoefektivitāte, jāsekmē atjaunojamo energoresursu enerģija un jāizpilda savas saistības sakarā ar Kosovas A elektrostacijas, kas ir viens no lielākajiem piesārņojuma avotiem Rietumbalkānos, ekspluatācijas pārtraukšanu, lai uzlabotu arī dzīves kvalitāti.

68. Padome aicina Kosovu steidzami paātrināt centienus uzlabot tiesiskumu, tostarp tiesu iestāžu neatkarību un pienācīgu procesu. Padome norāda, ka īpašas problēmas rada stāvoklis Kosovs ziemeļos, jo īpaši saistībā ar cīņu pret noziedznieku tīkliem – šajā ziņā ir steidzami un efektīvi jāsadarbojas visiem iesaistītajiem rīcībbspēkiem –, un tā joprojām pauž dziļu satraukumu par *Oliver Ivanović* slepkavību Mitrovicas ziemeļdaļā 2018. gada janvārī. Padome uzsver, ka ir jāsauc pie atbildības šā nozieguma izdarītāji. Kosovai arī vēl vairāk jāpastiprina cīņa pret organizēto noziedzību un korupciju. Padome pauž bažas par sešu Turcijas pilsoņu deportēšanu, neievērojot viņiem garantētās tiesības. Padome ņem vērā būtisko progresu radikalizācijas, ekstrēmisma un terorisma apkarošanā un mudina pielikt lielākas pūles. Šajā sakarībā Padome jo īpaši uzsver, ka ir nepieciešama efektīva un intensīva reģionāla un starptautiska sadarbība, tostarp ar Eiropu un *Eurojust*, pilnībā ievērojot to regulējumu un neskarot dalībvalstu nostājas par statusu.
69. Attiecībā uz valsts pārvaldes reformu ir jāīsteno uz nopelniem balstīta un pārredzama pieņemšana darbā, ar objektīviem kritērijiem pamatota paaugstināšana un atbrīvošana no amata, tostarp neatkarīgu iestāžu un aģentūru gadījumos, lai nodrošinātu šo struktūru neatkarīgu darbību un efektīvu pārvaldību. Ir efektīvi jāveicina un jāaizsargā cilvēktiesības visā Kosovā, tostarp jānodrošina pilnīga aizsardzība kultūras un reliģijas mantojumam. Būtu jāpievēršas jautājumam par minoritātēm piederīgu personu iekļaušanu un aizsardzību, tostarp pieliekot papildu pūles, lai īstenotu pašreizējo tiesisko regulējumu un tiem sniegtu drošu vidi un aizsargātu viņu īpašumtiesības, kā arī sociālās kohēzijas stiprināšanai.
70. Kas attiecas uz ES veicināto Prištinas un Belgradas dialogu, Padome pauž atzinību par to, ka abas puses Augstās pārstāves priekšā ir apņēmušās strādāt, tostarp, izmantojot juridiski saistošu nolīgumu, pie visaptverošas attiecību normalizācijas, kas ir nozīmīga viņu attiecīgajam ceļam uz Eiropu un svarīga ilgtspējīgai reģiona stabilitātei.

71. Padome atzinīgi vērtē to, ka pārvaldības vienība ir sākusi pārāk ilgi gaidīto darbu pie tā, lai izstrādātu asociācijas/kopienas statūtus serbu vairākuma pašvaldībām Kosovā, saskaņā ar 2013. gada Briseles vienošanos un 2015. augusta vienošanos, un gaida, ka abas puses konstruktīvi iesaistīsies procesā, lai ātri izpildītu šo sen pausto apņemšanos. Padome aicina ātri pārvarēt atlikušos šķēršļus enerģētikas jomas nolīguma īstenošanai. Tā kā progress notiek lēni, Padome uzsver, ka svarīgi ir līdz galam īstenot visus citus agrākos nolīgumus un jo īpaši nolīgumus par Mitrovicas tiltu, integrēto robežu pārvaldību un diplomu savstarpēju atzīšanu. Padome mudina Kosovu no savas puses ātri un godprātīgi īstenot visas noslēgtās vienošanās un konstruktīvi sadarboties ar Serbiju turpmāku vienošanos sagatavošanā un īstenošanā. Padome atzinīgi vērtē to, ka 2017. gada rudenī ir īstenots nolīgums par justīciju, tādējādi nodrošinot integrētu tiesu iestāžu darbību Kosovā un sniedzot piekļuvi tiesu sistēmai visām kopienām. Padome turpinās cieši novērot Kosovas pastāvīgo iesaisti, kuras mērķis ir panākt uzskatāmu un ilgtspējīgu progresu attiecību normalizēšanā ar Serbiju tā, lai Kosova un Serbija varētu turpināt virzīties pa savu attiecīgo Eiropas ceļu, vienlaikus izvairoties no tā, ka viena no tām var bloķēt otras centienus, un tādā perspektīvā, ka tās abas spēj pilnībā izmantot savas tiesības un pildīt savus pienākumus. Padome pauž gandarījumu par Augstās pārstāves ieguldīto darbu dialoga atvieglošanā un gaida viņas turpmāko intensīvo sadarbību ar pusēm, kuras mērķis būs panākt visaptverošu normalizāciju.
72. Padome atgādina, ka progress attiecību normalizēšanas procesā ar Serbiju ir būtisks princips stabilizācijas un asociācijas nolīgumā, un tas ir pamats attiecību veidošanai un sadarbībai starp ES un Kosovu.
73. Atgādinot savu lielo satraukumu saistībā ar mēģinājumu atcelt likumus par Kosovas specializētajām palātām, Padome aicina Kosovu saglabāt apņemšanos saistībā ar specializētajām palātām, pilnībā ievērojot savas starptautiskās saistības un tādējādi apliecinot patiesus centienus garantēt tiesiskumu, pamatbrīvības, taisnīgumu un izlīgumu.

74. Padome pauž gandarījumu par to, ka ir panākta vienošanās par *EULEX* misijas pagarināšanu līdz 2020. gada jūnijam. Tā mudina Kosovu turpināt cieši un efektīvi sadarbīties ar *EULEX* un aktīvi sekmēt to, lai *EULEX* pilnā mērā un netraucēti īstenotu savas pilnvaras.
75. Padome pauž atzinību par to, ka ir noslēgts un stājies spēkā Pamat nolīgums starp Eiropas Savienību un Kosovu, ar ko nosaka vispārējos principus Kosovas dalībai Savienības programmās, un uzsver to, cik svarīgi ir, lai Kosova pilnībā izmantotu šo programmu priekšrocības. Tā ir gandarīta, ka Kosova pievienosies programmām *Erasmus+*, *COSME*, "Eiropa pilsoņiem" un "Radošā Eiropa".
-